

Богданюк О.В.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри статистики та економічного аналізу,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,

Лебедько А.В.,

студентка,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

Потреба в консолідованій фінансовій звітності та її значення в Україні виникли з появою холдингових компаній, концернів, інших груп, а також акціонерних товариств зі значною кількістю дочірніх компаній. Однак представлення консолідованої фінансової звітності стало реальним лише з прийняттям національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, зокрема НП(с)БО 2 «Консолідована фінансова звітність» [3]. До цього часу групи компаній, пов'язані системою участі, складала консолідовану фінансову звітність, використовуючи традиційний метод, використовуючи елементи консолідації.

Метод підготовки консолідованої фінансової звітності є досить складним, оскільки необхідно усунути елементи, тобто наслідки угод між групами-членами не включаються до консолідованої фінансової звітності, лише активи та пасиви, доходи та відображаються витрати третіх осіб. Тому, щоб отримати правдиву інформацію про діяльність групи, необхідно впровадити єдині процедури бухгалтерського обліку та контролю для консолідації на рівні групи [1, 2]. На сьогодні створено велику кількість підходів до формування консолідованої фінансової звітності: на основі індивідуальної фінансової звітності компаній або за допомогою консолідованої системи бухгалтерського обліку [4].

Посилення конкуренції на внутрішньому ринку та загострення економічної боротьби на міжнародному (зовнішньому) ринку є важливою передумовою централізації та консолідації капіталу суб'єктів господарювання, який, враховуючи специфіку їх відносин та діяльності, консолідується фінансова звітність. Значення консолідованої фінансової звітності зростає не лише для власників групи компаній, але й для компанії, яка здійснює цивільний контроль за їх діяльністю.

Особливою проблемою, з якою стикаються транснаціональні корпорації в Україні при складанні консолідованої фінансової звітності, є те, що їх компоненти - фінансова звітність організаційних підрозділів - номіновані в різних валютах. Для складання зведеного балансу компанії, що складається з материнської компанії однієї країни та дочірніх компаній іншої, необхідно, щоб елементи обох балансів були деноміновані в одній валюті, як правило, у валюті материнської компанії. Процес переказу пов'язаний з деякими проблемами, які

виникають через те, що курси валют не є фіксованими, тобто виникає питання про те, скільки обмінного курсу слід використовувати при переказі з однієї валюти в іншу, якщо на момент курсу купівлі відрізняється від поточної норми. На практиці активи та зобов'язання перетворюються з використанням курсу відкриття або закриття. Однак, у світовій практиці не існує загальних принципів, згідно з якими чітко визначений тип валютного курсу застосовувався б для передачі вартості певних видів активів. Тому це питання залишається невирішеним.

На жаль, консолідація в Україні практично не розвивається й є на дуже низькому рівні. Це пов'язано з низкою різних причин, ключовою з яких є низька роль комерційних користувачів облікової інформації в процесі визначення принципів і стандартів бухгалтерського обліку та звітності, а також тим, що головна роль у цьому процесі грають державні установи.

Консолідована фінансова звітність для зовнішніх користувачів - це додаткова інформація, яка знімає обмеження окремої фінансової звітності. Тому при розробці організації та методології складання консолідованої фінансової звітності необхідно враховувати всі характеристики консолідованої фінансової звітності. В цілому організація складання консолідованої фінансової звітності визначає методологію складання консолідованої фінансової звітності, технологію складання консолідованої фінансової звітності та суб'єктів звітності.

Таким чином, процес консолідації включає певні процедури консолідації, тобто певну послідовність бухгалтерської звітності, у свою чергу процедура консолідації визначається як частина процесу консолідації та являє собою сукупність бухгалтерських операцій і дій методологічних та організаційний характер та взаємозалежність.

Література

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 27 «Консолідована та окрема фінансова звітність» URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_045
2. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 «Консолідована фінансова звітність» Редакція від 01.01.2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_065
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>
4. Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.02.2013 р. № 336/22868 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>